

**TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET**

Energiasalv Pakri OÜ
Rae tn 38
76806 Lääne-Harju vald, Paldiski linn
Harju maakond

12.07.2024 nr 16-3/18-0437-103

**Paldiski pumphüdroakumulatsioonijaama
keskkonnamõju hindamise algatamise otsus**

Energiasalv Pakri OÜ (registrikood: 14107173, aadress: Harju maakond, Lääne-Harju vald, Paldiski linn, Rae tn 38, 76806, e-post: peep@vool.ee; edaspidi arendaja) esitas 13.03.2024 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (registrikood: 70003218, aadress: Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Endla tn 10a, 10122, e-post: info@ttja.ee, telefon: +372 667 2000; edaspidi TTJA) taotluse hoonestusloa muutmiseks. Arendaja täiendas taotlust 03.05.2024. Taotlus on registreeritud TTJA avalikus dokumendihaldussüsteemis registreerimise numbriga 16-3/18-0437-086.

Taotlus

Taotleja soovib muuta TTJA 28.09.2019 otsusega nr 16-3/18-0437-059, mida on muudetud TTJA 07.11.2022 otsusega nr 1-7/22-413, antud hoonestusluba avaliku veekogu (Paldiski laht) koormamiseks pump-hüdroakumulatsioonijaama (edaspidi PHAJ) veehaardega koos selle juurde kuuluva torustikuga ning tehissaarega.

Hoonestusloa menetluse käigus on läbi viidud keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH), mille aruande (Skepast&Puhkim OÜ töö nr 2017-0075 koos lisadega) tunnistas TTJA nõuetele vastavaks 10.06.2019 otsusega nr 16-3/18-0437-052. Ka PHAJ ehitusprojekti koostamise raames on läbi viidud KMH, mille aruande (Skepast&Puhkim OÜ töö nr 2019-0068; edaspidi projekti KMH aruanne) tunnistas TTJA nõuetele vastavaks 29.04.2022 otsusega nr 16-12/19- 2442-432.

Ehitusseadustiku (EhS) § 113¹⁵ lõike 1 kohaselt võib pädev asutus muuta hoonestusloa tingimusi muu hulgas hoonestusloa omaja taotlusel. EhS § 113¹² lõikest 2 tulenevalt on hoonestusloa tingimused muuhulgas avaliku veekogu koormatav ala, sealhulgas ehitisega hõlmatava ala koordinaadid ja suurus ruutmeetrites; ehitise asukoht koormataval alal ning ehitise maksimaalne sügavus ning muud olulised tehnilised andmed.

Arendaja soovib hoonestusloa tingimusi muuta, kuna kavandatava ehitise tehnilised näitajad on muutunud. Arendaja soovib täpsustada koormatava ala (hoonestusala) suurust; veehaarde (torustiku) asukohta, ehitisealust pindala ja ehitise tehnilisi andmeid, sealhulgas koordinaate, ning vähendada ehitise objektide arvu, kuna arendaja loobub tehissaare ehitamisest.

Kavandatav tegevus ja selle eesmärk

PHAJ kui vesisalvesti tööpõhimõte seisneb merepõhja ja maa-aluse veehoidla kõrguste vahest tekkiva vee potentsiaalse energia ärakasutamises: elektrienergiat tarbitakse, kui vett pumbatakse alumisest veehoidlast ülemisse. Kui elektrisüsteemis on tootmisvõimsuse ülejääk või elektrihind on kõrge, toodetakse elektrienergiat ja vett lastakse merest läbi turbiinide maa-alusesse reservuaari. Kui elektrisüsteemi hind on madal, pumbatakse vesi ülemisse veehoidlasse ehk Paldiski lahte. Sissevõturajatis veete allosas olevas turbiinisaalis paiknevad elektriturbiinid/pumbad, mis vastavalt töörežiimile toodavad elektrit (vee liikumisel merest maa-alusesse reservuaari) või pumpavad vett reservuaarist üles tagasi merre.

Paldiski linna kavandatakse rajada PHAJ ehk vesisalvesti võimsusega ligikaudu 500 MW, mis koosneb 590-650 m sügavusel kristalliinikumis asuvast maa-alusest veehoidlast, mille maht on kokku ligikaudu 5 miljonit m³. PHAJ maismaa osa paikneb Paldiski linnas Ida tn 2 kinnistul. Allmaa veehoidla on ühendatud maismaaga Ida tn 2 kinnistul paikneva vertikaalšahti, Tallinna maantee 40 paikneva kaldšahti ning vee sissevõturajatisega. Sissevõturajatis on ühendatud allmaa veehoidlaga vertikaalšahiga (kuni 250 m sügavune) kaldal ja kaldšahiga kuni 650 m sügavuseni.

Uuendatud ja optimeeritud PHAJ veehaare on osa kavandatavast elektritootmise taristust, mis varustab PHAJ-d veega või mille kaudu toimub vee väljamine. Veehaarderajatis koosneb levikukujuliselt meres asuvast veevõtu-väljalasketorustikust ning merepõhja paigaldatud valdavalt horisontaalsetest torudest. Sissevõturajatis maismaa osa koosneb torude liitnikust, siibrikambrist ja seda teenindavast teest ning plaadiga kaetud survebasseinist. Sissevõturajatis maismaa osa ühendatakse rajatava väikelaevade kaiga.

Arendaja soovib muuta hoonestusloa tingimusi ning jätta ära tehissaare ehitamise. Veehaare koosneb endiselt kuuest merepõhjas asuvast veevõtu-väljalasketorust siseläbimõõduga 3,3 m, mille otstes on veevõtutornid. Veevõtu-väljalasketorustiku ava on endiselt -10 m sügavusel veepinnast. Veevõtutornid läbimõõduga 9,7 m asetuvad merepõhjas kõrvuti ühel samakõrgusjoonel.

Veevõtu struktuur koosneb kaldal kahest rajatisest - siibrikambrist ja survebasseinist. Survebassein ehitatakse 50 x 27 m süvisesse, sügavusega 19,6 m. Survebasseini väljaehitamine toimub järk-järgulise süvistamisega, kus toimub süsteemne seinte injekeeritud ankurdamine ja betoneerimine. Kui survebasseini põhi on samuti betoneeritud, on sissevool rajatisse null. Betoonseinte paksus on 1 m. Põhja betoonplaat on 2 m paksune. Sissevõtušahti pea on ühendatud põrandaplaadis oleva betoonrõngaga. Survebassein on kaetud maapinnaga samal tasandil betoonplaadiga. Betoonplaat toetub terasfermidele. Veevõtu-väljalasketorud koonduvad maismaal siibrikambrisse ja survebasseini.

Väljalasketorud installeeritakse süvendatud kraavi põhja valdavalt horisontaalselt merepõhja mikrotunneli masina abil kinnisel meetodil (süvistatakse) või lahtisel meetodil kaevates kraavsüvise (süvendatakse), mis on kuiv ehitustööde ajal. Torude paigaldamise järel kraav täidetakse maismaa osas maapinnaga samale kõrgusele. Meres katavad torustikku minimaalselt merepõhja setted. Torustik on soolasesse veekeskkonda sobivast betoonist.

Torustiku otsas on meres 6 sissevõtutorni, mis on moodulbetoonist. Tornide ava läbimõõt on ≈10 m. Tornide ava on -11 m sügavusel veepinnast. Tornide jalused on kaetud monoliitsete kivimitega või muu pinnasega, et tagada torni struktuuri stabiilsus. Veetornide konkreetne paigaldusmeetod ja -maht täpsustatakse edasise projekteerimise etapis. Pikaajalise stabiilsuse tagamiseks tuleb veetornid paigaldada tasasele ja kandvale vundamendile. Täpsed merepõhja

setete omadused ei ole hetkel teada ja seega on vundamentidena võimalik kasutada nt plaadiga kaetud merepõhja süvistatud vaiasid, kivimaterjalist alust, monteeritavaid elemente vms. Täpsem pinnasetööde maht sõltub sissevõtutorvide paigalduse meetodist ja pinnase omadusest.

Stabiilsuse parandamiseks võidakse ja on soovitatav kasutada veetornide ümbritsemist täiendava kivimaterjaliga, mis kaitseks veetorne lainetuse, erosiooni või kokkupõrgete eest juhuslike objektidega. Veetornide kindlustamise materjalideks saab kasutada ka teisi vesiehituse kasutatavaid meetodeid, nt eelvalmistatud betoonelemente. Veetornide eesmärk on merevee juhtimine sissevõtutorvudesse, seega loetakse neid „tühjadeks“ elementideks. Seetõttu ei avalda lainetus ja hoovused neile olulist jõudu.

Kokkuvõtvalt on veesissevõtu rajatise rajamisel kasutatavad meetodid järgnevad:

- Kinnisel meetodil süvistamine, 14,4 tuh m³ meres.
- Lahtisel meetodil süvendamine, kokku 64 tuh m³ mahus kraavituse süvendamine torustiku paigaldamiseks meres, hiljem tagasitäide.

Ajutiselt rajatakse veetõkkeseinad survebasseini perimeetrisse (sulundseinad), mis rammitakse pinnasesse betoonseinte rajamiseks.

Asjaomaste asutuste seisukohad

TTJA saatis 08.05.2024 kirjaga nr 16-3/18-0437-089 asjaomastele asutustele arendaja taotluse seisukoha saamiseks, kas nende pädevusvaldkonnast tulenevalt esineb keeldumisaluseid Energiasalv Pakri OÜ-le antud hoonestusloa muutmiseks. Kiri saadeti Kliimaministeeriumile, Kaitseministeeriumile, Siseministeeriumile, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile, Keskkonnaametile, Transpordiametile, Päästeametile, Terviseametile, Muinsuskaitseametile, Lääne-Harju Vallavalitsusele ja Paldiski Sadamate AS-le.

Transpordiamet (20.05.2024 kiri nr 7.2-4/24/7950-2), Kaitseministeerium (05.06.2024 kiri nr 12-1/24/189-3), Regionaal- ja Põllumajandusministeerium (05.06.2024 kiri nr 14-3/2330-1), Terviseamet (06.06.2024 kiri nr 9.3-1/24/4964-2), Kliimaministeerium (06.06.2024 kiri nr 16-3/24/2366-2) ning Lääne-Harju Vallavalitsus (17.06.2024 kiri nr 4-1/97-29) andsid teada, et neil puuduvad vastuväited hoonestusloa muutmisele.

Keskkonnaamet teatas 27.05.2024 kirjas nr 6-2/24/9848-2, et muutunud tegevuse osas ei saa esitatud teabe põhjal veel otsustada, kas hoonestusloa muutmise saab nõustuda või mitte, kuna puudub piisav teave selle kohta, kas esineb keeldumisaluseid hoonestusloa muutmiseks. Samuti esitas Keskkonnaamet mitmed märkused projekti muutmise ning KMH vajaduse kohta.

Paldiski Sadamate AS andis teada oma 31.05.2024 kirjaga, et hoonestusloa muutmise taotluses on toodud lahendus, millele pole teostatud keskkonnamõju hindamist ning mis ei vasta kehtestatud detailplaneeringule. Esmalt tuleks muuta detailplaneeringut ning teostada uus keskkonnamõju hindamine.

Päästeamet andis 04.06.2024 kirjaga nr 7.2-12.1/2708-2 teada, et kuna planeering ja planeeritav ehitustegevus paikneb suurõnnetuse ohuga ettevõtete ohualas, siis tuleb koostada riskide hindamine.

KMH algatamise vajadus

Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punktile 1 hinnatakse keskkonnamõju muuhulgas, kui taotletakse tegevusloa muutmist ning selle muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 6 lõike 1 punktist 17 tulenevalt loetakse olulise keskkonnamõjuga tegevuseks muuhulgas mere süvendamist alates pinnase mahust 10 000 kuupmeetrit. KeHJS § 11 lõike 3 alusel algatatakse KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuse korral kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamine selle vajadust põhjendamata.

Projekti KMH aruandes hinnati mõjusid ehitusprojektile tervikuna, sh maismaa all paiknevatele rajatistele ning veehaardele, välja arvatud Tallinna mnt 40 lisandunud lahendusele ning kaldšahtile, mis ühendab sealset rajatist ülejäänud projektiga. Kuigi käesoleva KMH algatamise tingib hoonestusloa muutmise taotluses välja toodud süvendamismahtude suurenemine, mis vastavalt KeHJS § 6 lõike 1 punktist 17 tulenevalt on KMH kohustuslik tegevus, on TTJA hinnangul vajalik KMH raames hinnata ka võimalikke mõjusid PHAJ terviklahendusele. Arendaja kavandab PHAJ veehaardes muudatusi, millega lisanduvad rannikualale survebassein ja siibrikambrid, muutuvad maa-aluste konstruktsioonide lahendused ning varem kavandatud maa-alustele mahutitele, mille mahud suurenevad, lisandub veel kaheksa maa-alust mahutit. TTJA on seisukohal, et tulenevalt arendaja kavandatud muudatuste mahust on arendajal otstarbekas KMH-s käsitleda juba ka kõiki neid tegevusi.

OTSUS

Tuginedes eeltoodule, Energiasalv Pakri OÜ 13.03.2024 esitatud hoonestusloa muutmise taotlusele, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lõike 1 punktile 1, § 6 lõike 1 punktile 17, § 7 punktile 2, § 8 lõikele 2, § 9 lõikele 1, § 11 lõigetele 3 ja 8, § 12 lõigetele 1 ja 3 ning majandus- ja taristuministri 07.12.2018 määruse nr 62 „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti põhimäärus“ §-le 10, otsustan:

1. Algatada Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti 28.09.2019 otsusega nr 16-3/18-0437-059 antud Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama veehaarde ja tehissaare hoonestusloa muutmise keskkonnamõju hindamine.
2. Vajalike keskkonnauuringute vajadus selgitada välja keskkonnamõju hindamise programmi koostamise käigus.
3. Keskkonnamõju hindamise menetlusi ei liideta.
4. Keskkonnamõju hindamisega seotud kulud kannab Energiasalv Pakri OÜ.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Marten Leiten

ehitus- ja raudteeohutuse osakonna juhataja

Camilla Kastein +372 667 2065
camilla.kastein@ttja.ee